

ГАРЧИГ

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	2
1.1 Төслийн нэр:.....	2
1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгч:.....	2
1.3 Төслийн товч танилцуулга.....	2
ХОЁР. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛӨЛ	5
Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл	6
ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ ХАМРАХ ХҮРЭЭ	7
3.1 Хамрах хүрээ:.....	7
3.2 Зорилго.....	7
3.3 Зорилт.....	7
3.4 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	9
3.5 Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	10
3.6 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө.....	10
3.7 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө.....	10
3.8 Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	11
3.9 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	11
3.10 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	12
Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр.....	14

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1 Төслийн байршилтай холбоотой нөлөөлөл.....	5
Хүснэгт 2 Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл.....	5
Хүснэгт 3 Агаар орчинд үзүүлэх нөлөөллүүд.....	5
Хүснэгт 4 Төслийн усан орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн үнэлгээ.....	5
Хүснэгт 5 Төслийн хөрсөн бүрхэвчид нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ.....	6
Хүснэгт 6 Төслийн ургамлын нөмрөгд нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ.....	6
Хүснэгт 7 Төслийн амьтны аймагт нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ.....	6
Хүснэгт 8 2024 оны БОМТ-ний нэгтгэл мөнгөн дүн.....	8

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1 Төслийн талбайн байршлын зураг.....	2
---	---

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

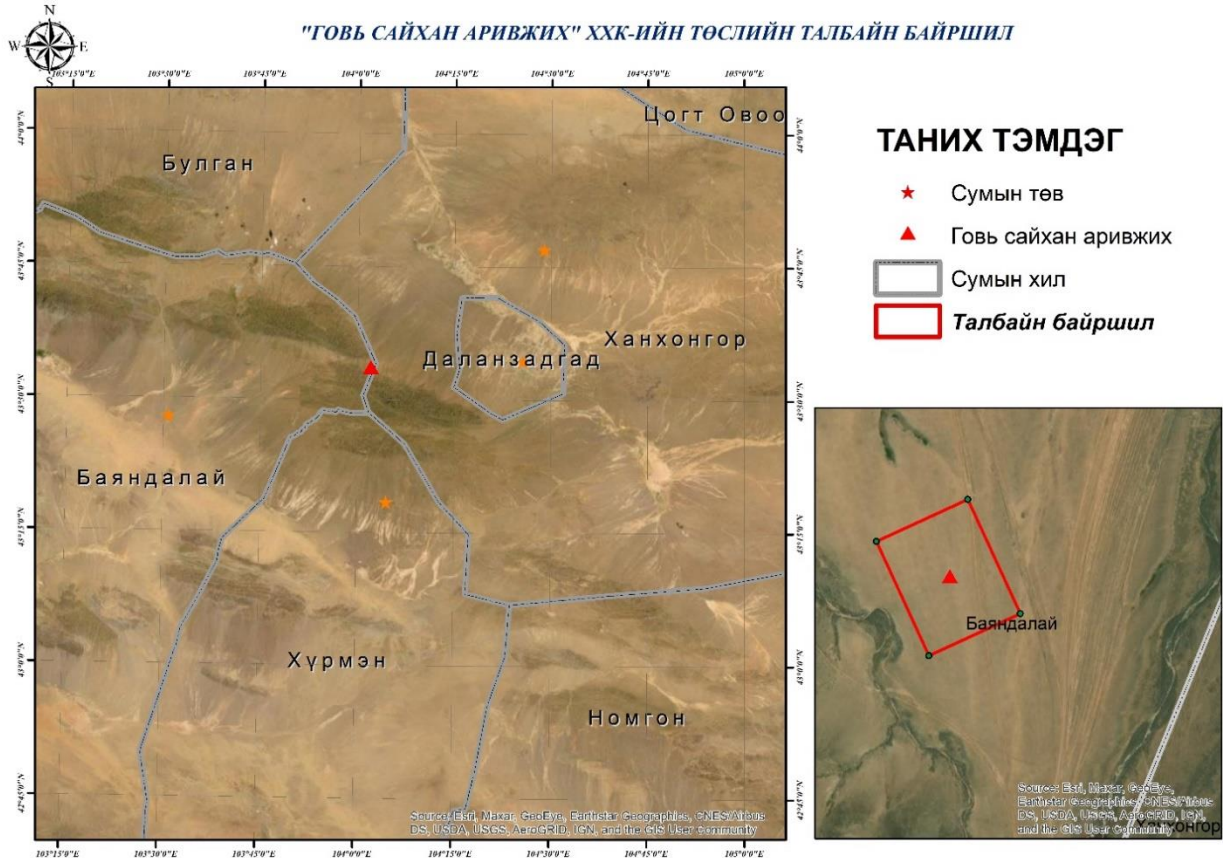
1.1 Төслийн нэр:

“Говийн өргөө аялал жуулчлалын бааз”

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгч:

Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Говь сайхан арвижих” ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар: 1111002053 Регистрийн дугаар: 3612198
Төслийн хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум, Далан баг, 16-р байр-4-37 тоот. Утас:99087312, 99105563,88102588
Төслийн талбайн байршил:	Өмнөговь аймаг, Баяндалай сумын нутаг, Говь гурван сайхны ДЦГ-ын Зүүн сайхан уулын Ёлын ам, Оюутын хойд дэнжид байрладаг. Талбайн хэмжээ 5.0 га

Зураг 1 Төслийн талбайн байршилын зураг

1.3 Төслийн товч танилцуулга

Тус аялал жуулчны бааз нь нэг ээлждээ гадаад болон дотоодын 50 хүртэлх аялагч жуулчин, зочид хүлээн авах хүчин чадалтай. Нийт 10 гэр, нэг ресторантай. Ресторан нь нэг ээлждээ 50 хүн хүлээж авах хүчин чадалтай бүрэн хүчин чадлаараа 7-10 сард, бусад саруудад хагас хүчин чадлаар үйл ажиллагаагаа явуулдаг бөгөөд дараах барилга байгууламжууд баригдсан. Үүнд.

- Амрагчид хүлээн авах ресторан
- Гэр буудал

- Автомашины зогсоол
- Тоглоомын талбай
- Ногоон байгууламж
- Бусад барилга байгууламж

Төсөл хэрэгжсэн хугацаа	2018 оны 09 дүгээр сард газар ашиглах зөвшөөрлөө авч 2019 оноос үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн. Тус 2024 онд БОННУ-ний тодотгол тайлан батлуулсан.
Төслийн зорилго	Монгол орны говь нутгийг хосгүй үзэсгэлэнт байгалийг түшиглэн олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн аялал жуулчлалын бааз, үйлчилгээг бий болгох, говь нутгийн экосистемийг хамгаалах, орон нутгийн эдийн засгийг хөгжүүлэхэд бодит хувь нэмрээ оруулах юм.
Төслийн хүчин чадал	Одоогийн хүчин чадал: Төсөл нь гадаад болон дотоодын 50 хүртэлх аялагч жуулчин, зочид хүлээн авах хүчин чадалтай. Нийт 20 гэр, нэг ресторантай. Ресторан нь нэг ээлждээ 50 хүн хүлээж авах хүчин чадалтай.
Төслийн бүтэц зохион байгуулалт	Барилга, байгууламж: 12 энгийн монгол гэр, 8 цомцог гэр, 1 гэр ресторан, 1 зочдын өөртөө үйлчлэх гал тогоо, спортын талбай, сүүдрэвч, нэгдсэн ариун цэврийн байгууламж, бохирын цооног, ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж, авто машины зогсоол, хогийн цэгээс бүрдэнэ.
	
	
	Тус бааз Тусгай хамгаалалттай газар нутаг дахь эко аялал жуулчлалын зориулалттай байр сууц. Үйлчилгээнд тавигдах нийтлэг шаардлага.” (MNS 6426:2013) стандартын 5.6.4-т зааснаар эко байр сууцны үйлчилгээнд зориулсан төвлөрсөн ариун цэврийн байгууламжийг барьж ашиглаж байна.
	

		
<p>Явган хүний зам</p>	<p>Гэр, рестран болон үйлчилгээний талбаруудыг холбосон байгалийн чулуу ашиглан явган хүний зам байгуулсан.</p>	
<p>Хог хаягдлын шийдэл</p>	<p>Хогийн төвлөрсөн цэгтэй: Хогийн цэгийг салхины чиглэлийн дор үйлчилгээний талбайгаас 100м зайд дахивар ба бусад гэсэн 2 ангилалтай торон хашлагатайгаар байршуулсан. Хогийг тээвэрлэж зайлуулахдаа Даланзадгад сумын захирагчийн албатай жил бүр гэрээ байгуулж сад 2 удаа ачилт хийлгэдэг.” (MNS 6426:2013) стандартын 5.7.1, 5.7.4, 5.7.5, 5.7.7 дахь заалтуудыг бүрэн хангаж ажиллаж байна.</p>	
		
<p>Бохир усны систем</p>	<p>Төсөл нь 50 хүртэлх хүнд зориулсан хүчин чадал бүхий байгаль орчинд ээлтэй нэвчилтгүй бохир ус цэвршүүлэх байгууламж (15тн 6 шатлалтай септик танк) байршуулан ажиллаж байна.</p>	
		
	 <p>Цэвэр ус, Бохир ус цэвршүүлэх байгууламж, Ус хуваарилагч, Бага оворон цэврлэх байгууламж, Ус хуваарилагч, Бохирын хоолой</p>	

ХОЁР. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛӨЛ

Хүснэгт 1 Төслийн байришилтай холбоотой нөлөөлөл

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг байгаа эсэх	Говь гурван сайхан уулын ДЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд байршиж байна.
Хүний нөлөө болон байгаль, цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, эсэх	Цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, тухайлбал: Орон нутагт хүчтэй салхи шуурга болох магадлал ихтэй, салхи, шуурга болсон тохиолдолд нөлөөллийн эрчим дунд зэрэг Үер, усны болзошгүй эрсдэл их Газрын гадарга болон хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл дунд.
Орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн газар байгаа эсэх	Байхгүй.
Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл үүсэх эсэх	Төслийн үйл ажиллагааны явцад үүсэх хуримтлагдах нөлөөлөлд хог хаягдал, тээврийн хэрэгслийн улмаас хөрс замаар элэгдэх нөлөөллүүд тус тус хамаарна.

Хүснэгт 2 Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл

№	Сөрөг нөлөөлөл	Үр дагаврын үнэлгээ			
		Бага	Дунд	Их	Аюултай
1	Хуулиар хамгаалагдсан газар нутагт нөлөө үзүүлэх эсэх		х		
2	Хүний болон байгаль цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг эсэх		х		
3	Орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн газар байгаа эсэх	х			
4	Болзошгүй хуримтлах нөлөөлөл үүсэх эсэх	х			
5	Байгалийн өнгө төрх, газрын гадарга өөрчлөгдөх эсэх	х			
Нийт		60	40		
 Дүгнэлт - газрын гадаргад нөлөөлөх байдал 60% нь бага 40% нь Дунд ангилалд багтаж байгааг үндэслэж тухайн төсөл хэрэгжих орчны газарзүй, ландшафт, геологи орчинд газрын хэвлий, газрын гадаргад Бага зэргийн эрчимтэй нөлөөлөл үзүүлэхээр байна гэж үзэв.					

Хүснэгт 3 Агаар орчинд үзүүлэх нөлөөллүүд

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Бохирдуулагч болон аюултай хорт бодис агаар мандалд ялгаруулах эсэх	Төслийн хугацаанд химийн ямар нэгэн аюултай бодис ашиглахгүй.
Дуу чимээ, доргио, чичиргээ, гэрлийн болон дулааны нөлөөлөл цахилгаан соронзон цацраг үүсэх эсэх	Үүсэхгүй.

Хүснэгт 4 Төслийн усан орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн үнэлгээ

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх эсэх	Зөөврийн гүний ус хэрэглэж байгаа учир гүний усны нөөцөд эрчим багатай нөлөөлнө.
Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх	Гадаргын ус ашиглахгүй

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Гадаргын болон газрын доорх усанд бохирдол үүсэх эсэх	Төслийн талбайн ойр орчимд гүний худаг байхгүй, шууд бохирдол үүсэх эрсдэл бага, гэсэн хэдий ч хөрсний бохирдол үүссэн тохиолдолд үерийн улмаас бохирдол тээвэрлэгдэх эрсдэлтэй

Хүснэгт 5 Төслийн хөрсөн бүрхэвчид нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Хөрсөн бүрхэвч эвдрэх эсэх	Төслийн талбайд их хэмжээний барилгажилт, бүтээн байгуулалт хийгдэхгүй учир хөрс эвдрэл төдийлөн их биш. Гэхдээ хүний хөлөөр талхлагдах, машины эмх замбараагүй хөдөлгөөнөөс хөрс элэгдэх, тодорхой эвдрэлд өртөх магадлалтай.
Хөрс бохирдуулах эсэх	Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлуудыг хуримтлуулснаас үүдэн хөрс бохирдох эрсдэлтэй. Мөн бохирын цооногийн хоолой гэмтэх, машины тос, тослох материалаас хөрс бохирдох магадлалтай.
Хөрс доройтох, цөлжих эсэх	Төслийн хүрээнд хуучин замын эвдрэлийг нөхөн сэргээж ногоон байгууламжийн тоог нэмэлдүүлснээр цөлжилт үүсэхээр сэргийлнэ. Зам талбайн нөхөн сэргээлт хийхгүй бол хөрсний доройтол ихсэхэд шууд нөлөө үзүүлэх магадлалтай.

Хүснэгт 6 Төслийн ургамлын нөмрөгд нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Ургамлын нөмрөг, ой мод өртөх эсэх	Төслийн үйл ажиллагаагаар ургамлын нөмрөг хагдрах, дахин ургахгүй байх эрсдэлтэй.
Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйлс өртөх эсэх	Төслийн талбайд нэн ховор, ховор ургамлын төрөл зүйл тохиолдоогүй

Хүснэгт 7 Төслийн амьтны аймагт нөлөөлөх нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Зэрлэг амьтдын амьдрах орчны доройтуулах эсэх	Төслийн талбайн уулын ар тал хосолсон задгай газар бөгөөд тэр орчмоор зэрлэг амьтан тохиолдох нөхцөл цөөн , тэдгээрийн амьдрах орчин үзүүлэх нөлөө харьцангуй бага байна.
Ховор, нэн ховор амьтан өртөх эсэх	Ховор болон нэн ховор амьтан тухайн нутгаар явах магадлалтай учир амьтны нүүдлийн замд саад болохгүй арга хэмжээг төлөвлөх хэрэгтэй.

Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл

Төслийн болзошгүй нөлөөллийн үнэлгээнээс байгаль орчинд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллийг тодорхойлбол:

- Хүмүүс олноор төвлөрөн бөөгнөрөх, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн ихэссэнтэй холбоотойгоор хөрс дагтарших, эвдрэх, ургамал нөмрөг алдралд орох, улмаар хөрсний үржил шимт хэсэг устаж алга болох, механик бүрэлдэхүүн өөрчлөгдөх
- Төслийн барилга байгууламжийг барьж (авто зогсоол, нүхэн жорлон) байгуулах үед 200 м² эдэлбэр газар болон хөрс эвдрэлд орох, ургамал талхлагдах
- Хатуу болон шингэн хаягдлын нөлөөгөөр хөрс бохирдох
- Технологийн хэрэглээ болон үйл ажиллагааны буруу зохион байгуулалт нь байгальд нөлөөлөх магадлалтай байна.

Энэ бүхнээс дүгнэхэд байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл бага эрчимтэйгээр нөлөөлөх төслийн ангилалд багтана. Байгаль орчны бүрдэл хэсгүүдээс нөлөөлөлд өртөх гол бүрдэл хэсэг нь хөрс, ургамал байна. Иймд төслийн зөвлөмжид дульдсан болон хууль эрхзүйн баримт бичгийг байнга мөрдөн ажиллах хэрэгтэй.

Тус төсөл нь ДЦГ-ын бүсэд байрлаж буй бөгөөд төсөл хэрэгжих 5 жилийн хугацаанд гол байгууламжууд байгуулагдсан тул төслийн гол сөрөг нөлөөллийг ашиглалтын үеийн нөлөөллөөр тогтоов. Энэ нь баазын эзэмшигчдийн өөрсдийн үйл ажиллагаатай шууд холбоотой байнгын нөлөөлөл гэж үзэж болно. Голлох нөлөөллийн хамрах хүрээ, эрчмийг нэгтгэж хүснэгтэд харуулав.

ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Төслийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн мөрдөн ажиллах байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний үр дүн, Байгаль орчны менежментийн 5 жилийн батлагдсан төлөвлөгөө зэрэгт тулгуурлан боловсруулав. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь:

1. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө
2. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдэнэ.

3.1 Хамрах хүрээ:

Манай төслийн хувьд хамрах хүрээгээ өөрийн төсөл хэрэгжих газар талбайд төдийгүй, харьяа нутаг дэвсгэрийн ус, хөрс хамгаалах, эвдрэл элэгдэлд орохоос сэргийлэн ажиллахаар төлөвлөнө.

3.2 Зорилго

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутагт дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, байгаль орчны төлөв байдлын тайланд тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилготой.

3.3 Зорилт

1. БОННУ-ний тодотгол тайлангаар тодорхойлогдсон гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдээс урьдчилан сэргийлэн, бууруулах арга хэмжээнүүдийг шат дараатай авч ажиллах.
2. Харьяа хороо, дүүргийн иргэдтэй нээлттэй харилцаж, байгаль орчинд халгүй нөхцөлийг бүрдүүлж хамтран ажиллах.
3. Мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, нутгийн иргэд болон засаг захиргааны нэгжүүдтэй нягт уялдаатай ажиллах зорилтуудыг тавьж ажиллана.
4. Хүрээлэн буй орчны судалгаа шинжилгээ хийж, ногоон орчныг нэмэгдүүлнэ.

Хүснэгт 8 2024 оны БОМТ-ний нэгтгэл мөнгөн дүн

№	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Тухайн жилийн зардал /мян.төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	730.0
2	Нөхөн сэргээлт, зүлэгжүүлэх арга хэмжээ	175.0
3	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-
5	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,330.0
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	2,180.0
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	515.0
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	-
Нийт		4,930.0

3.4 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Агаарын чанар	Хогийн цэгт дулааны улиралд ариутгал хийх.	Хог хаягдлын цэг	удаа	20	4	80.0	5-9 дүгээр саруудад, сард 1 удаа	<i>Агаарын тухай хууль, MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага</i>
2	Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц	Гүний худгийг тоолууржуулах	Төслийн хүрээнд	-	150.0	1	150.0	Тухай бүр	<i>Газар доорх усыг бохирдлоос хамгаалах: MNS3342:1982, Усны тухай хууль ЗГ-ын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын хавсралт –Ус ашигласаны төлбөрийн хувь хэмжээ/</i>
3		Байгалийн нөөц ашигласан төлбөр төлөх /ус ашигласны төлбөр/	Төслийн хүрээнд	-	-	1.0	-	Тухай бүр	
4		Хог хаягдлын цэгийг хатуу хучилттай болгох. (хөрсөнд бохирдол алдахгүй байхаар тохижуулах, ангилан ялгалтыг сайжруулах)	Төслийн талбайд			500.0	1	500.0	
5	Хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөг	Төслийн талбай орчинд олон салаа зам гарахаас сэргийлж хаалт, тэмдэг тэмдэглэхээ сайтар байршуулах	Төслийн талбайн ойр орчинд			-	-	Тухай бүр	<i>MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ</i>
6	Газрын хэвлий	-	-			-	-	-	
Нийт							730.0		

3.5 Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ /ш/	Нэгжийн зардал, мян/төг	Нийт зардал, мян/төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Нөхөн сэргээлт	“Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн” хөтөлбөрийн хүрээнд төслийн талбайд мод тарих	тухай бүр	50	3.5	175.0	10 дугаар сард	<i>MNS 5914-2008- Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томъёо, тодорхойлолт.</i>
2		Төслийн талбайд цэвэрлэгээ хийн тохижилтонд сайжруулалт хийх	тухай бүр	1	-	-	Тухай бүр	
Нийт						175.0		

3.6 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас хамаарсан нүүлгэн шилжүүлэлт хийх шаардлагагүй.

3.7 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас хамаарсан түүх соёлын өвтэй холбоотой ямар нэгэн асуудал байхгүй тул төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагагүй. Гэхдээ ямар нэгэн байдлаар түүх, соёлын өвтэй холбоотой асуудал гарвал, холбогдох эрх бүхий байгууллага /Экологийн цагдаа, Соёлын яам, СӨҮТ/-д яаралтай мэдэгдэх хийх шаардлагатай.

3.8 Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Гэнэтийн осол, аюулаас хүн амьтан, байгальд хохирол учрах	Галын аюулгүй байдлын мэдээллийн самбар байршуулах	Төслийн хэмжээнд	2	100.0	200.0	1 удаа	<i>Гамигаас хамгаалах тухай хууль, 27.1 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай.</i> <i>Байгаль орчин хамгаалах тухай хууль</i>
2		Гал унтраах багаж хэрэгсэл байрлуулах, галын аюулын үед хэрэглэх хэрэгслийг сайжруулах, тохижуулах	Төслийн хэмжээнд	1	300.0	300.0	1 удаа	
3		Ажилтныг хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн хувцас, хамгаалах хэрэглэлээр хангаж ажиллах	Төслийн хэмжээнд	15	32.0	480.0	Тухай бүр ХАБЭА	
4		Амрагч, аялагч нарын эрүүл аюулгүй байдалд анхаарч баазад ариутгал халдваргүйтгэлийг хийлгэх.	Төслийн хэмжээнд	1	350.0	350.0	улирал бүр	
	Нийт					1,330		

3.9 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ахуйн	Ахуйн хатуу хог хаягдал зайлуулах гэрээний дагуу тухай бүрт ачин зайлуулж байх	Төслийн хүрээнд	тухай бүр	140.0	12	1,680.0	Сар бүр	<i>Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд, Хот суурины усан хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хууль,</i>
2		Хог хаягдлын битүүмжлэлтэй савтай болох. (Хог хаягдлыг эх үүсгэвэр дээр нь ангилан ялгаж, ангилалын дагуу битүүмжлэлтэй саванд хадгалах)	Төсөл хэрэгжих талбай	тухай бүр	500.0	1	500.0	2024 онд	
3		Дахин ашиглагдах хаягдыг 2догч түүхий эд авдаг аж ахуйн нэгж байгууллагад нийлүүлэх /Гялгар уут, хайрцаг, яс...гм/	Төсөл хэрэгжих талбай	тухай бүр	-	-	ҮА зардлаар	2024 онд	
	Нийт						2,180.0		

3.10 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, /мян.төг/	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
	1	2	3	4	5	6	7
1	Сумын засаг даргад	Албан бичиг, цаасан тайлангийн хамт	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан	Тайлант жилийн 10-р сарын 25	--	Байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан	Тухайн дүүргийн засаг даргын тамгын газар
2	Аймгийн байгаль орчны газарт	Албан бичиг, цаасан тайлангийн хамт	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан	Тайлант жилийн 11-р сарын 10-ны дотор	--	Байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан	НБОГ-т
3	БОУАӨЯ-ны ХБОБНУГ-т	Цахим тайлан	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан	Тайлант жилийн 12 дугаар сар	--	Байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан	БОАЖЯ-д цахимаар
	Нийт				-		

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь “Говь сайхан арвижих” ХХК-аас явуулж байгаа үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлж байгаа төсөл нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа, үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэг чухал баримт бичиг юм.

ОХШХ нь БОХТ-тэйгээ нягт уялдсан бөгөөд байгаль орчныг хамгаалахаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг илэрхийлж, уг авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ үр ашигтай байгаа эсэхэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдэд юуг анхаарах шаардлагатайг зааж өгнө.

Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг /мян.төг/	Тайлбар	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
1	2	3	4	5	6	7	8	
Агаарын чанар								
1.1	Агаарын бохирдлын (NO ₂ , SO ₂ , CO) шинжилгээ хийлгэж байх /БОТЛ мэргэжилтэн хөлслөн хийлгэнэ. /	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын 1-2 цэг сонгох.	хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа	50.0	100.0	-	MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага, MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага,
1.2	Агаарын тоосны (TSP, PM ₁₀ , PM _{2.5}) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх		хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа				MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллаганы ерөнхий шаардлага
1.3	Дуу шуугиан, чичиргээ: үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн орчим		хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа				MNS ISO 226:2003 Дуу чимээ- хэвийн норм, түвшиний хэмжээ
Усны хяналт шинжилгээ								
2.1	Ундны усны шинжилгээ – /Хими, микробиологи, хүнд металл/	Гүний худаг	Хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа	110.0	110.0	-	MNS 6561:2015 Ариутгах татуургын хамжээнд нийлүүлэх хаягдал ус ТЕШ
2.2	Бохир усны шинжилгээ /бохир усны стандартын дагуу/	Саарал уснаас	Хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа	150.0	150.0	-	MNS 6561:2015 Ариутгах татуургын хамжээнд нийлүүлэх хаягдал ус ТЕШ
Хөрсний бохирдол								
3.1	Хөрсний шинжилгээ – Агро хими	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын цэг сонгох.	Хагас жилд 1 удаа	Жилд 2 удаа	45.0	45.0	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын 1-2 цэг сонгох.	MNS 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага MNS 5850:2029 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
3.2	Хөрсний шинжилгээ – Хүнд металл /6 үзүүлэлт/				75.0	75.0		
3.3	Хөрсний шинжилгээ – Механик бүрэлдэхүүн				35.0	35.0		
Амьтны аймаг								
4.1	Амьтны аймаг	-	-	-	-	-	-	
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын 2024 оны зардлын дүн						515.0		